

פ ר ו ט ו ק ו ל מס' 56 /ב

מליבת ועדה הספים, מיום א', י"ח בשבט
תשי"ז (20.1.57), בעה 16.00.

נכוח:

חברי הוועדה:

- י. גורי - היו"ר
- י. ספיר
- ז. דיין
- א. אלטמן
- ז. סוזנליב
- מ. קרגמן
- א. בהיר
- א. הראלד

מוזמנים:

- מר לרף - המונה על הכנסות המדינה
- ד"ר ברוש - נציב מס הכנסה
- מר קיטרון - מטעם מרד המשפטים
- גב' ב. שורץ (מטעם ארגון הוועד הארצי
- גב' קופמן (על האחיות
- גב' לנדאו (
- מר לכטנשטיין (
- מר גבטר (מטעם החסודות בעלי התעליה
- מר הליפי (
- מר בזק - מזכיר הוועדה

סדר-היום:

חוק לחיקון פקודת מס הכנסה

היו"ר י. גורי:

אני פותח את הישיבה.

סעיף 19 (ב) - סעיף 19א (2) (ה) לפקודה

י. ספיר:

מה היוני מבחינת היטה ומה היוני מבחינת גובה הניכוי?

ד"ר ברוש:

בנוסף העומד לפניכם יש טעות: אריך להיות "לפחות 10%". לדוגמה: אם ליהדת מסק יש הכנסה של 2400 ל"י, 240 לירות רואים כאילו הוצאו למטרות אלה.

י. ספיר:

בנוסף הקודם כתוב "חמישים" בעה שכאן 10% זה פחות.

ד"ר ברוש:

הסעיף המקורי נוסח עוד בשנת 1951 ונאמר בו "...בסכום הגובה ל-200 ל"י או להמיות אחת... וכו'". אבל בינתיים היו שינויים בהוק ונקבע 10% מהמט ברוטו כמכסימום. הגבלה אבסולוטית זו כיסתה את הכל.

י. ספיר:

גם היה מדובר רק על ביטוח ופה מדובר על "המטרות המאורעות בסעיף 16" וכן נאמר "לפני כל ניכוי לפי הסעיפים הקטנים (ב), (ג) ו-(ד)".

מר קיטרון:

זה לייך להכנסה, שהיא לפני הניכונים האלה.

י. ספיר: אם כתוב "לפחות 10%" זה יכול להיות 90%.

ד"ר ברוש: הם יכולים להוסיף שיש להם יותר מ-10%, אז הל סעיף 16 עם הקביעות שלו וההגבלות שלו. אבל אם אינם מוכיחים דבר - הם רשאים לדרוש לפחות 10%.

י. ספיר: אני מבין לבחורם עד 10% לא צריך להביא כל הוכחות, ז.א. מנכים אוטומאטית.

ד"ר ברוש: 10% מהכנסה נחשבים כאילו הוצאו, ואילו לפי סעיף 16 ניתן ניכוי של 25% מהסכום שהוצא למטרות אלה. הסעיף הזה קובע כמה הם יכולים לדרוש בחור סכום שהוצא מבלי להוכיח.

י. ספיר: למה צריך להיות זונני בין ניסוח רגיל לבין קיבוץ?

מר זרף: קיבוץ הוא ארגון לזון ולזון חבר קיבוץ לא יבשה אח עצמו אצל חברת ביטוח.

קבלת משלוח מטעם הוועד הדתי של התורה

היו"ר י. גורי: קיבלתי מכתב מטעם הוועד הארצי של האהיות (קורא את המכתב).

בעיית האהיה העובדת בדרך-כלל הוצגה בפני הוועדה, ואם הסכמנו לקבל משלוח מיוחד מטעם האהיות, הרי מלואם לנאמר לנו שהמשלוח רוצה להציג את הבגיה המיוחדת של האהיות. על כן אנקטכך להתרכז רק בנושא זה, מיום שהבגיה בכללותה הוצגה לפני ועדת הכספים.

גב' ב. זורף: המיוחד שבמקצוע שלנו הוא לעבודתנו אינה מתרכזת בשימונה לעות קבועות, לכן אהות ליוצאת לעבודה הייבח לקחת עזרה בבית, לעתים לתי עוזרות, מפני שאלה הבאים לעזרתנו אינם מסכימים לבוא במימרות.

רוב האהיות, בוגרות בית-הספר לאהיות, נאות חיכף עם גמר בית-הספר ולי להן ילדים קטנים. אם ניקח בחשבון כמה מרוויחה אהות, כמה היא משלמת למס הכנסה, מהו הסכום של יתר הניכויים, הרי נראה לפנינו אח החמונה הבאה: אהות מתחילה מקבלת 220 ל"י, כולל תוספת יוקר; מזה היא משלמת (בחור גיואה) 23,980 ל"י מס הכנסה, 10,500 ל"י יחב מגן, 10,460 ל"י מס אחיד, 2,750 ביטוח לאומי. יוצא שלאחר ניכויים אלה (והניכויים הנוספים לקרנות ומסי ארגון, שהם גם כן מסתכמים ב-1.25%, או 2,750 ל"י) מקבלת אהות כ-169 ל"י. זהו החיבוך לגבי אהות מתחילה. המשכורת הממוצעת שלנו היא 300 ל"י - אהות עם וחק 10 שנים. אהות כזאת משלמת 40,410 ל"י מס הכנסה, 15,5 ל"י יחב מגן, 12,490 מס אחיד, 3,750 ל"י ביטוח לאומי, 3,750 ל"י קרנות ומסי ארגון.

נאלת הלאלה: באיזה נימוקים יכולים אנו לבוא היום אל האהות, בוגרת בית-הספר לאהיות, ינוכה עולה הרבה כספים למדינה ולמוסדות, כדי להחזיר אותה לעבודה. אני אינני מדברת על אריזה, אתם אתם יודעים באיזה מחסור קשה אנו נמצאים.

לאהות אין אפשרות לקיים עזרה ביית. לפי זכר לזכח העבודה עולה העזרה בבית 110 ל"י חוץ מאוכל. אפילו איננו יכולים להבטיח לה שממכורתה חכטה את העזרה בבית, ועל רווחים אין מה לדבר.

אם אחת רואים ילד מסחוב ברחוב עם מעטח על הצוואר, הרי תהיו בטוחים
זה ילד של אחות.

אם ההעלאה כמח תהיה ב-20 ל"י, אחות מתחילה
תקבל 140 ל"י נטו לחודש. איך חוכל להתקיים? ונוסף על-כך היא צריכה
לכנע את בעלה לעבודת האיה חיובה ולתפקיד האחות הוא תפקיד נעלה, ואחרי
זה היא גורמת לדפיצית בבית.

בזמנו דרינו העלאת הזיכוי ובשיחה עם
מר מיללוב נאמר לנו: כל הדברים לאחן מביאות נביא בחשבון. אבל בהצעה
התיקון להובאה לכנסת לא ראינו כל ניכויים מיוחדים לגבי אהיות.

י. ספיר: איזה זיכוי מיוחד קיים היום לגבי אהיות?

מר גורף: אין כל זיכוי מיוחד.

גב' לנדאו: הילדים היום לומדים גם אחרי האהרים ואין
אצל מי להשאיר אותם. אינני מבינה למה
ליד ליל אחות מגיע טיפול גרוע ביותר. קודמתי טועה בזה שעזרת עולה
110 ל"י לחודש. אם רואים לקחת עזרת ולהיות בטוחים ליום דבר לא יחסר
מהבית צריך לשלם לפחות 130 ל"י ונוסף על זה אוכל, שהוא גם-כן הוצאה
לל לפחות 50 ל"י, כלומר 180 ל"י בסך הכל. פירוט הדבר שצריך לקחת
מהכסף של הבעל ולהוסיף על מזכורת האנה כדי לשלם את הוצאות העזרה בבית.
הבעל גם-כן משלם יותר מס הכנסה מפני שאומרים לו: איתך עובדת.

גב' ב. גורף: מהזורים שלמים של בית-הספר לאהיות יושבים
בבית. אם אני קוראת להן אומרוח ל: חעשי
לי חשבון פשוט איך אני יכולה להזור לעבודה; אדרבה, אני רוצה להזור,
אבל אין כל חשבון.

גב' קופמן: אנני לקבל את הרושם שלאחר שצריך להוסיף על
מזכורת האחות כדי שהיא חוכל לקבל עזרה
בבית, הרי מתקבלת התמונה לאהות נותנת מזמנה לחולים ובזה גומרת את
חפקידה. אבל למעשה אותה עזרה לדרושה לה, כדי לקיים את עבודתה, היא
אינה יכולה להשיג ולהחזיק, היא אינה יכולה לקבל עזרה כזאת. אחות היא
משועבדת לעבודתה מחוץ לבית וכל העבודה נופלת עליה, פרט לעזרה המינימלית
שהיא מקבלת, מפני שאיננה יכולה לקבל ולקיים את העזרה הדרושה לה.

היו"ר י. גורי: אני מבקש לא לקבל את דברי כדיבור רשמי-
טגרתי, אם אומר שהוועדה בוודאי תדון בכל
כובד הראש על הבעיות שהעליתן. אינני יכול להתחייב מה תהיינה המסקנות,
אבל אל תקבלו את דברי כדיבור רשמי סתם, תהיינה בטוחות שאנו נסקור בדבר.

מר גורף: הואיל וציטטו אותי, כלאמרן שכעת המס יעלה
ב-20 ל"י, ברצוני להעמיד דברים על דיוקם.
אני לא דיברתי על אחות באופן מיוחד אלא על אשה עובדת, ולא אמרתי
שבהכנסה של 200 ל"י לחודש תהיה חוספת מס הכנסה בשיעור 20 ל"י. אמרתי
שהחוספת הגדולה ביותר לא חעלה על 20 ל"י, אבל לגבי הכנסה של 200 ל"י
כמעט אין הבדל בין שיעור המס הקומה והמס לאחר התיקון.

ההבדל חלוי קצת בזה מהי ההכנסה של הבעל
האם הוא מרוויח 500 ל"י והיא 200 ל"י או הוא מרוויח 300 ל"י והיא 200
ל"י. לגבי הכנסה של 200 ל"י לחודש, של אשה עובדת עם ילד, החוספת
במס מחתכמת ב-190 פרוטה. לעומת זאת אם בעלה מרוויח 400 ל"י אז המס
של שניהם יגדל ב-12 ל"י לחודש לכל היותר, כלומר אם הם מרוויחים ביחד
600 ל"י. כל זה לפני שהוכנס כל תיקון, והוצע להכניס ניכוי נוסף לילד.

היו"ר י. גורי:

ברצוני לשאול אתה בקשר למה שנאמר במכתב. יום נאמר לעד אפריל 1946 נהנה איבור האהיות מניכוי של 120 ל"י לשנה. ממע לשלטרנות מס הכנסה מצאו לנכון לזכות את האיבור הזה באיזו הנהגה מיוחדת. אחר-כך מצאו לנכון לבטל אותה מתוך הגטחה שזה יובא בחיבון בעתיד.

מר לרף:

הניכוי ניתן במקום העלאת שכר. היחה איזו תקופה נקראו לה הקפאת השכר ואז ניתנו דברים שונים שבאו במקום העלאת שכר. כאשר אושר הדו"ח של ועדת השכר 1955, החליטה הממשלה כי יבוטלו כל הדברים שנעשו ובחלקם הגדול בוטלו. לא היה לזה כל שייכות לתיקון מס הכנסה העתיד. אינני מסיל ספק בדברים שנאמר מר מילרוב, אבל אני יומר שהביטול הזה לא היה מרעה על השבון מס הכנסה העתיד אלא פרעון על איחור בעבר.

י. ספיר:

נדמה לי שנאמרה לאליה עובדת יכולה לעסוק היטב נפרד.

מר לרף:

פה לא מדובר על שינוי שיטת החישוב. התיקון בא לשנות דבר יסודי אחד ללא קשר עם האטה העובדת. החוק הקיים מעדיף את הרווק ובעל המשפחה הקטנה על פני המשפחה הגדולה. הואיל ובדרך-כלל זוגות העובדים הם יצלי משפחות קטנות (לפי האומדן שלנו ל-40% מהזוגות אין ילדים, ל-45% יש ילד אחד ורק ל-15%, או פחות מזה, יש 2 ו-3 ילדים), הואיל ואנחנו מכבידים את העול על המשפחה הקטנה והמרוויחה, ממילא הם יילמו יותר מס.

גב' ב. טורץ:

למה גובה המס חלוי בהכנסת הבעל?

מר לרף:

השווי של הניכוי עבור אשה שונה אם ילד לו 5000 ל"י הכנסה בשנה או 3000 ל"י.

סעיף 20 (1) - סעיף 23 (2) לפקודה

ט. דיין:

לפני שבועיים תבעתי שתהיה שומה נפרדת לאשה בהקלאות. אני שואל לאיזה סעיף זה

לדין.

היו"ר י. גורי:

אם אינני טועה זהו הסעיף.

א. בהיר:

אם אחד מבני הזוג דורש שומה נפרדת והשני מחנגד מה הדין?

מר לרף:

אז יש שומה נפרדת.

בדרך כלל הבעלים של כל הנשים העובדות עובדים גם כן. פה מדובר בעיקר על שכיריה. נוחן העבודה צריך לשאול את האישי האם יש לו אשה או לא ולא צריך לשאול אותו אם אשתו עובדת או לא. מספיק שהחשובה לשאלה הראשונה חיובית, כלומר שיש לו אשה, בכדי שהוא יקבל ניכוי של 500 ל"י. עכשיו נכביד על המעביד כי הוא יצטרך לשאול שתי שאלות: (א) האם יש לך אשה? (ב) האם אשתך עובדת?

בסעיף קטן (א) צריך לחקן את הנוחה ובמקום המלים "רק לאיש" צריך להיות "לאיש ולאשה".

ד"ר ברוט:

בדרך-כלל החילוב הנפרד הוא לטובח האטה ובאופן אוטומאטי אנו נעלה אוחו, פרט למקריח ליבקטו אחרת. עוד לא היחה אף בקיה לחילוב נפרד או משותף, חומכית על כך והאדמיניסטרציה עוטה את החילוב הנוח ביותר לנישום.

היו"ר י. גורי:

למלה "יותרו" יט אימפליקציה של חביעה; אם זה נעטה מאליו צריך להלחמש במלה אחרת.

מר קיטרנו:

נאמר "יותרו ניכויים", לא נאמר "תותר שומה נפרדח".

מר ברוט:

ניכוי לפי סעיף 14 יקבל האיש והאטה. ניכוי לפי סעיף 15 לא יינתן. עכשיו לפי חילוב נפרד לא הוספנו דבר אלא נחנו לאיי את הניכוי שלו ונחנו לאטה את הניכוי הקטן יותר ללה, ז.א. לא הגדלנו את שני הניכויים או שני הזיכויים. זוהי הפעם הראשונה שאנו באים להיטיב, אנו מציעים לחת את הניכוי המלא.

מר זרף:

הניכויים לפי סעיפים 15 ו-15א לא יינתנו.

היו"ר י. גורי:

בסעיף קטן (ד) צריך למחוק את המלה "הממשית".

ז. סוזאייב:

לגבי סעיף 15ג: האם אתה מוכניה להרשות את הניכוי לפי סעיף ג' לטובח משלה המס,

שינהג כפי שנוח לו?

מר זרף:

זוהי הכבדה גדולה מאד וחדרוש חוספת עבודה.

סעיף 20 (2) - סעיף 23 (3) לפקודה

מר ברוט:

אשר למשקים חקלאיים, ההכנסה שהושגה מיגיעתם של אילו ואטה במשק חקלאי יראוה כהכנסתה של האיש והאטה בחלקיה לזויהם. לא יותר חילוב נפרד. גם עד כה היה כתוב בפירושו שלא יותר חילוב נפרד. החיקון מקנה זכות ל-500 ל"י ניכוי נוסף לזיחן לאטה עובדת.

ש. דיין:

אני דורש שומה נפרדת לאיש ולאטה במשק החקלאי, כאילו היו שני מרוויחים. אם שניהם הם עובדי מוינה האם אינם מרוויחים ממקור אחד? האם אין להם שומה נפרדת? למה לגבי המניק החקלאי זה אחרת?

ד"ר ברוט:

כאשר הונהג הסעיף הזה לפני 3 שנים נאמר: אין מחירה שומה נפרדת לא בקיבוץ ולא במושב. רק נקבע שאם האטה עובדת יש לה הכנסה ואם יש לה הכנסה - יש לה ניכוי או זיכוי נוסף. לגבי עבודה בחקלאות הניכוי יהיה 1050 ל"י לאיש, 500 לאטחו ועוד 500 על זה שהיא עובדת.

ז. סוזאייב:

אני רוצה להבין מדוע כתוב בחוק הקיים ליראו את הכנסתם של האיש והאטה בחלקים

שוויים.

מר זרף:

כדי שיקבלו פעמיים זיכוי.

ד"ר ברוט:

הניכוי הנוסף של 500 ל"י חלוי בהכנסת האטה.

ז. חוזאיב:

אז אני מבין להתוספת הזו היא כדי ליהיה ברור שהיא מרוויחה יותר מ-500 ל"י.

ד"ר ברוש:

נכון.

ז. חוזאיב:

סעיף זה עלול להטעות בני אדם. אם הכוונה היא ליהיה ברור שהכנסה צריכה להיות מעל ל-500 ל"י כדי לקבל את הניכוי של 500 ל"י, אפשר לכתוב זאת בצורה אחרת.

קבלת מלוח מסעם והסדרת בעלי התעלה

היו"ר י. גורי:

חלקו של החזכיר טאתם מגיעים לנו מוקדם לעניני נוהל והסדרים עם שלטונות מס הכנסה. אבקש את הניגוח להתרכז באותו חלק שנוגע לפקודת מס הכנסה - בין אם להצעת החוק שהוגשה, לחיקון הפקודה, ובין אם לסעיפי הפקודה טאתם מבקשים להכניס בהם תיקון.

מר לכטנשטיין:

חלקנו את הגותינו לשני פרקים. הפרק הראשון מתייחס לחיקונים המוצעים לפקודת מס הכנסה ושהם מהווים הכבדה בהשוואה לעבר. הפרק השני - דברים שהיינו רוצים לשנות בחוק הקיים.

אנו רואים בהצעת החוק הצעה לבטל את התוספת של מס הכנסה בשיעור 7.5%, לטובת הרשויות המקומיות, ובמקום זה להעלות את מס החברות מ-25% ל-29%. ההצעה הזו מהווה החמרה, אם כי אולי לא ניכרת מאד, אבל על כל פנים החמרה לגבי המצב הקיים. קודם-כל זה מגדיל את המס האבסולוטי הכללי והכולל ברבע אחוז, מפני ש-7.5% לטובת הרשויות המקומיות מחבטאים בתשלום של 3.75%, ואילו כאן מציעים הגדלה ב-4%. נוסף על כך המס לטובת הרשויות המקומיות ניתן להעברה למקבל הדיבידנדה, בטעם שמס חברות אינו ניתן להעברה, לזיכוי כזה. במידה שחברה עושה רווחים ומחלקת אותם בצורה של דיבידנדה, השינוי הזה מחבטא בהגדלת המס ב-2% או ב-2.25%. הסכום שניתן להעברה הוא 1.875%, ואם נוסיף את רבע האחוז, הרי ברור שהצעת החיקון מגדיל את המס, לגבי חברות או מקבלי דיבידנדה, ב-2 פסיק מלהו אחוז. המגמה של החיקונים היא להקל במסים ואילו לגבי חברות החיקון מגדיל את המס. דיברנו על כך עם מר שרף ומר ברוש והוסבר לנו שאין מצדה מגמה להגדיל את המס, אבל זה יאא כך מכל מיני סיבות טכניות. (ד"ר ברוש: הייתי אומר - אסטתיות) אנהנו מבקשים לא להגדיל את מס החברות, מפני שזה מס שלא ניתן להעברה.

בהצעת החוק החדשה רואים לבטל את ההנחה

שניתנה בעבר לשעות נוספות. אנו מבינים טבענין זה יש גם מערעריה אחרים - ולא באנו כאן כדי להגן על עמדת ההסדרות - אבל מנקודת מבט החשטיה זה מהווה הכבדה. מהנסיון אנו יודעים שהדבר הזה יחבטא בתשלום יותר גבוה של שכר שעות הנוספות. הפועל שמסכים לעבוד שעות נוספות - וזה נעשה רק בלשפת הצורך - ידרוש תוספת אם שכר הנטו שיקבל יהיה קטן יותר, וזו חתיה מעמסה על התעלה.

היה לנו הרושם שסעיף אחד בהצעת החיקון

מאפשר לאדמיניסטרציה להגדיל את המס, בלי כל התיעצות עם התאחדות בעלי התעלה או גורמים אחרים. בשיחה עם מר שרף וד"ר ברוש הוסבר לנו שלא זו היא הכוונה אלא החיקון הזה בא לקצר את הפרוצדורה והוא מתייחס לניכויים ולא למס.

ד"ר ברוש:

המלה "שיעורים" חמק.

מר לכטנשטיין:

ראינו בחוק איזה ניטוח חדש אשר כפי
שחשטנו מטיל על הנאטט, במקרה של האשמה על
מחן הצהרה כוזבת, את חובת ההוכחה שהוא חף מפשע, דבר שבדרך-כלל אינו
מקובל. הוטבר לנו שזו איזו קונטולידציה של סעיפים שונים שאינה
משנה את הנוהל ואת חובת ההוכחה. אם זה באמת כך אנו מסתפקים בהטבר
זה, אולם היועצים המטפטיים אמרו לנו טבהצעת החוק יש שינוי.

מר שרף:

אין שינוי, יש רק עברית יותר טובה.

מר לכטנשטיין:

אלה הדברים שראינו להעיר בנוגע להצעות
התיקונים. היינו רוצים להשמיע גם כמה
דברים בנוגע למט עצמו והכיוון בו אנו מבקשים שחלכו.

הטענה העיקרית שלנו היא, שאם אומרים
שהמט היום הוא כ-54%, זו למעשה פיקציה. לרגל כל מיני גורמים המט
הממטי מגיע לשיעור לאין ערוך יותר גבוה. אפילו לפי היסובים חמורים
אפשר להגיע ל-74%. דבר זה נובע מגורמים שונים.

קודם כל - אי-הכרה של הוצאות מסוימות
וחישוב של פחת. שאינו מתאים למציאות - הן גובה ושיעורי הפחת והן ערך
הציוד לצרכי חישוב הפחת. יש בעיה של ערך הציוד, שהוא ערך היסטורי,
ואשר לצרכי מט הכנסה נחשב לפי מחיר הקניה, בו בזמן שמחיר ההחלפה הוא
יותר גדול. הוא הדין לגבי שיעורי הזמן בו אפשר לעשות את הפחת.

שלטונות מט הכנסה אינם מכירים ברזרבה
לחופסה. אם חברה גומרת שנת מאזן וחיבת חופסה לפקידים ולפועלים,
הוצאה זו אינה מוכרת כהוצאה. כמו כן אין מכירים ברזרבה לצרכי
פיצויים. כל אחד יודע שפיצויים זה היום דבר שהוא כמו חוק, אם כי
אין חוק של ממש, אבל הנוהג הוא שזה חוק בל יעבור. כל חוזי העבודה
קובעים טכמעט בכל מקרה מגיעים לפועל פיצויים במקרה של עזיבת העובד,
ולא רק אם מפטרים אותו אלא גם אם הוא נפטר באופן טבעי, או פועלת
שמחתנת, או פועל שעובר למקום מגורים אחר, ואפילו אם פועל מחפטר מאיזו
סיבה כגון בריאות או כד'. במסיבות כאלה חברה העטיה, אשר מחנהלת
לפי איזה קווים סולידיים, מסקיים, אינה יכולה אלא לחשוב על התייחבות
הזאת כעל חוב. שואלים אותנו האם איננו יכולים להפריש את הכספים
האלה ולשלם לאיזו חברה ביטוח. אם יכירו שזה חוב, לא חשוב אם אני
מחזיק את הכסף אצלי או מעיברו למקום אחר. היום, בזמנים של אי-לקווידיות
ומחסור באטראי, למה החברה צריכה להוציא כספים מקופתה כשהיא יכולה
להשתמש בהם? מהו העוול אם היא משתמשת בכספים אלה לצרכי העסק? למה
זה צריך להיות נימוק כדי לא להכיר בהוצאה זו?

י. קרגמן:

אוחו הדבר אתה יכול להגיד בנוגע לקופת
החגמולים.

מר גבטר:

אם אני מוכר בהקפה, הרי לצורך מאזני
ולצורך גביית מט הכנסה סכום זה הוא כבר
גבהינת רווח. הוא הדין לגבי מה שאני חייב לפועל, בהבדל "קטן", מפני
שאחוז הסוחרים שלא מטלמים לחברות הוא יותר גדול מאשר האחוז של בעלי
החברות שאינם מטלמים פיצויים לפועל, אם בכלל יש כאלה.

מר לכטנשטיין:

אני עובר לענין החרומות. אני מבין שבאים
ואומרים לנו: אם אתה רוצה להיות אדם
הגון וטוב, תהיה על חשבונך ולא על חשבון הקדינה. יחד עם זאת עלינו
להביא בחשבון כמה דברים:

(א) חברה אשר פועלת בארץ חייבת לתרום למוסדות שונים. אין זה ענין של רצון טוב או רצון רע, היא איננה יכולה לסרב לתרום לקרן הקיימת, לקרן היטוד, לארגונים רפואיים וכו'. היא איננה יכולה למעול בלי זה. לפעמים היא נדרשת לתרום, באופן בלתי רשמי, על-ידי מוסדות מטעלה.

(ב) ידוע שמוץ לארץ דבר זה מקובל בהיקף יותר רחב ושם התרומות פטריות מטע הכנסה.

(ג) נוהג זה קיים בארץ, בגבולות מסויימים, לגבי מה שקוראים חברות איבוריות אבל לא לגבי חברות פרטיות. אנחנו ניסינו להטביר למר שרף ולד"ר ברוש שההבדל בין חברה ציבורית וחברה פרטית הוא מלאכותי, אין זה שנה את אופי החברה. אמרתי למר שרף ולד"ר ברוש שאני עצמי עומד בראש חברה משפחתית, אבל היא חברה ציבורית מכמה טעמים. לעומת זאת יש הרבה חברות שבתנאים שלנו הן ציבוריות והן נחשבות באופן רשמי לפרטיות. אנחנו טוענים שבגבולות מסויימים צריך להכיר בתרומות כבהוצאה שיש לנכות מהכנסה. אחרת זה שוב מסלף את מצב הרווחים של החברה.

(ד) אדם פרטי, שהוא בעל תעשיה ונותן תרומות, מכירים בתרומות אלה ונותנים לו זיכוי מטע הכנסה. חברה פרטית הנותנת תרומות - אין מכירים בהן. מהו ההבדל בין חברה פרטית וחברה ציבורית?

ד"ר ברוש:
אם אתה יכול לזהות את החברה עם מנהליה - היא חברה פרטית; אם אינך יכול לזהותה עם מנהליה - היא ציבורית.

מר חליפי:
מספר חברות התעשיה הפרטיות הוא די ניכר והתרומות המשתלמות הפכו להוצאה רגילה של החברה וקשה להבדילן מהוצאות אחרות. טפעל חייב לתרום תרומות שיש להן ערך חשוב לארץ, כי בתרומות אלה מקדמים חינוך, תרבות, בריאות, מוסדות שונים שגם הם חשובים לסדינה. הבקשה היא להכיר בתרומות אלה כבהוצאה מותרת לצרכי מס הכנסה ולא ליצור הבדל בין חברה פרטית לבין חברה ציבורית ובעל תעשיה פרטי.

מר לכטנשטיין:
ברצוני לעמוד כעת על ענין יהב הטגן וקרן הטגן. אומרים לנו: זוהי תרומה חד פעמית - או לא חד פעמית - לצרכי הסדינה, אין אתם יכולים לבוא ולדרוש לנכות היטל זה בחישוב מס ההכנסה? זה היה נכון אילו המס על חברות ועל חברות תעשיה היה נמוך, אבל המס מגיע לשיעורים כאלה, יותר מ-70%, ששוב אי-אפשר להתעלם מן העובדה שכל היטל נוסף זהו כסף היוצא מהתחזור של החברה והטקסין את האמצעים הליקווידיים שלה. כל חברת תעשיה מחוייבת להשקיע כל הזמן. העסק דורש השקעות בריבית, כל הזמן יש חידושים, מכונות חדשות, כלים חדשים, אי-אפשר לנהל חברת תעשיה מבלי להשקיע כל הזמן. העסק דורש זאת ואינני מדבר על הרחבה. אם באים לטעב שמטלטים בצורה זו או אחרת יותר מ-70%, לחברה לא נשארים אמצעים ליקווידיים בכדי להחזיק את העסק. אינני מדבר על פיתוח. כל-כך הרבה טהרווח של החברה יוצא בצורה של מסים (ישירים או הוצאות בלתי מוכרות) שלא נשארים לחברה אמצעים להשקעה. בתנאים נורמאליים, אילו חברה שלטה מס הכנסה בשיעור נמוך, ז.א. 25% טהרווח שלה, אפשר לבוא ולהגיד לה לתרום טהונה תרומות, או להטיל עליה הטלים לצרכי בטחון, אבל אם אנחנו מגיעים לטעב שחברה משלמת 65% ו-70% מס הכנסה בלי יהב טגן, יוצא שהחברה אינה יכולה להחזיק טעמד.

מר חליפי:
לקחנו איזה דוגמה מציאותית מספעל שהיה לו רווח נטו 18,000 ל"י. הוטקנו אותן הוצאות טאליגן מוכרות על-ידי שלטונות מס הכנסה: תרומות - 600 ל"י, קרן טגן - 850 ל"י, הפרטה לפיצויים - 1,000 ל"י, כופר טלווה חובה -

350 ל"י, תיקונים קאפיטאליים - 1,000 ל"י, הפסד טכנית מכונה - 900 ל"י;
כלומר, ההכנסה החייבת בטס עלתה ל-22,700 ל"י. כל הטסים הסתכמו
ב-12,732 ל"י מתוך 18,000 ל"י רווח נקי. במקרה זה הטס מתבטא
ב-70.8%. אח סוטיפים יהב הסגן - וזאת עשיתי לאחר ניכוי קרן הסגן -
יש להוסיף עוד 3.8%, ז.א. בסך הכל 74.6% מס על הרווח הריאלי.

טר שרף:
קרן הסגן נגבה ספטמבר 1955 עד מרס
1956; יהב הסגן - מאי 1956 עד מרס
1957. אתם הכנסתם את שני ההטלים לשנת מאזן אחת.

מר חליפי:
התעשיינים חתמו על שטרות עם זמני פרעון
שנכנסים גם לשנת הכספים 1956/57.

טר שרף:
התעשיינים שתרם לא תרם פעמיים ולאף אזרח
לא עלה על דעתו להגיש זאת בחשבון מס הכנסה.

מר גנטר:
אין אצו באים להתווכח אם הוא צריך היה
או לא צריך היה לתרום לקרן הסגן. אני
חושב שיחסם של בעלי התעשייה לכל ההטלים הלאוטיים ידוע. אנחנו רק
ביקשנו לקבוע עובדה אחת: אם אותו מפעל הרוויח במשך שנת כספים אחת
18,000 ל"י נשאר לו בשביל מפעלו סכום של 4,540 ל"י, לפי חשבון זה.
אינני בא לבקש לחוס על בעל המפעל, אבל אני רוצה שתבינו שאין כל
אפשרות לפעול במצב כזה של חוסר ליקוידיות. מכונה שעובדת שלש שנים
בעסק, אחרי תקופה זו כבר סופיעה מכונה יותר יעילה ויש להחליף את
הישנה, לא כדאי להשתמש בה. בזמנים אלה כשצריך לחדש את הציוד ואין
אפשרות להשיג כספים, איך יכול אותו מפעל לא להתקדם אלא לפחות להתקיים
טהרווח הזה שנשאר לו - 4,500 ל"י? ערך הלירה יורד, מחיר חומרי
הגלם עולה ואין כל פלא שאין אפשרות לעבוד. איננו טוענים שאיננו
רוצים לשלם אלא אנחנו מבקשים הבנה. מפעלים שקיימים לטעלה מ-15
שנה, מחלוצי התעשייה, פשטו את הרגל בשבועות האחרונים (זה עוד לא
הגיע לידיעת הציבור) וכעת אנו מבטים להסדיר את העניינים באיזון שהיא
צורה כדי שיוכלו להמשיך בעבודתם. מצד אחד יש פיטורי פועלים, מצד
שני המצב הכלכלי קשה, ואוטרים לנו שהתעשייה סופלת לטובה, שנותנים
לה הלוואות, אבל כשאנו מקבלים הלוואה ל-8 שנים אנו מסלים 8% ריבית.
זוהי הלוואה מסללית. במצב קשה זה, בריבית גבוהה זו, איך נוכל להמשיך?

מר לכטנשטיין:
ברצוני לעטוד על נקודה אחרת - רווחי הון.
חברה אריכה לשלם רווח הון אם היא סוכרת
ציוד שלה. היא מסלמת מס רווחי הון בניגוד לסקובל לגבי איש פרטי שסוכר
ציוד. לאיש פרטי יש הנחה על 500 הל"י הראשונות, עליהן אינו משלם מס.
אינני אוטר ש-500 ל"י מספיקות בטביל חברה, אבל אפילו פטור כזה אין.

ענין הפחת. כל החשבונות שהבאנו כאן,
ואשר הוכיחו כי הטס האפקטיבי סתכם בלמעלה מ-70%, לא הביאו בחשבון
את הפחת. שיעורי הפחת אינם מספיקים. היום יש הרבה חידושים בתעשייה,
ויש מקרים שמכונה עוד יכולה לעבוד אבל היא התיישנה כי יש כבר מכונה
יותר חדישה. חברה שרוצה וצריכה להתחרות, עליה לדאוג לציוד חדיש ביותר.
לכן קורה שצריך להוציא מפעולה מכונות שנכנסו לפני 3 או 4 שנים ולהחליפן
במכונות חדישות. מסכונה זו שצריך להוציא מכלל שימוש הורידו פחת לפי
השיעורים הקיימים והדבר הזה מהווה הפסד שאינו סוכר בטום מקום. גם
ניכוי התיישנות אינו קיים יותר. זהו מקרה קיצוני שצריך להוציא
משימוש מכונה שנקנתה לפני 3 שנים.

ד"ר ברוט: זה לא התיישנות.

מר לכטנשטיין:
אפילו במקרים פחות קיצוניים שיעורי הפחת
הם נטושים. לפי הטבלה הקיימת הם
סתכמים ב-10,9,8,7 אחוז, ובמסיבות של היום זה לא מספיק. אי-אפשר
לחכות 10 שנים עד שעושים פחת של ציוד.

הבעיה המרכזית היא בעיית הרבלוואציה -
להתאים את הציוד לצרכי הפחת לערך הריאלי ולא לערך ההסטורי. בענין
זה אני חושב שמצאנו און קטבת אצל שלטונות מס הכנסה. אני מבין
שמכנינים איזו הצעה, אבל עוד לא ראינו אותה. שמענו שירטו רבלוואציה
ליתרות שעליהן לא עשו רבלוואציה לפי הערכים הקיימים עד כה, ולזה אנו
מתנגדים, כי בזה יש אפליה בין מפעלים חדשים וותיקים. מפעל יטן
שזקוק לחידוש יותר מאשר מפעל צעיר נמצא בטוב מאד מאד לא נוח לפי
הצעה זו מפני שאין לו על טה לעלות רבלוואציה. זה יכביד על אותם
המפעלים שהם ראשונים בתור לחידוש הציוד שלהם.

אנחנו מבינים שהצעה זו כוללת איזו הצעה
על מס רווחי הון על רבלוואציה, ובפרקטיקה זה מתבטא בהקטנת ערך
הרבלוואציה. איננו חושבים שביד אחת צריך לתת וביד השניה לקחת.
טלום-סה ההצעה החדשה אינה דנה בטבנים, אמנם אנו טודים שלגבי הטבנים
הבעיה היא פחות חמורה, אולם אין להתעלם לגמרי טמנה.

בסיכום אני רואה להגיד: בצורה זו או אחרת,
על-ידי אי-הכרה בהוצאות שונות, על-ידי השיעור הבסיסי הגבוה, המס על
חברות - ואנחנו מדברים בראש וראשונה על חברות תעשייה - מגיע
לסטדים כאלה שזה מהווה מכשול רציני בהתפתחות התעשייה. אם מצאו לנכון
להטיל על חברה חדשה מס טוקטן של 25% במשך 7 שנים, אני חושב שהכירו
בזה שבטטים הקיימים שום אדם אינו יכול להשקיע, לפתח ואפילו להחזיק
את העסק שלו. עצם העובדה שמצאו לנכון להקטין את המס ולקבוע מס
של 25% צריכה להוכיח שבמס הקיים, שבאופן טעשי מגיע ל-74%, בלי
להביא בחשבון את שאלת הרבלוואציה, הטוב הוא כזה שאינו מאפשר לתעשייה
להתקיים, אנו מבקשים להביא זאת בחשבון. בהיטלים כאלה אין אפשרות
קיום לתעשייה.

א. אלטמן:

האם מס הכנסה אינו מכיר בהטקעות הבעשות
בתוך המפעל? נניח שלחברה יש רווח של
100,000 ל"י וחלק טטנו הוטקע במפעל; האם אין מכירים בזה?

ד"ר ברוש:

רווחים בעסק בדרך-כלל אינם נמצאים בצורה
של טזוטנים בקופה. כל הרווחים נמצאים
או בטחורה או בציוד.

א. אלטמן:

הטדינה טטילה טטים על צריכה, אבל פה טדובר
על הרחבת הכלכלה, התעסוקה ובכלל פיתוח.
אני חושב שהשקעה פרודוקטיבית טוכרת בארצות אחרות.

מר טרה:

מס ההכנסה אינו טתענין אם האיש חוטך את
הכסף או מוציא אותו על טסחר קלפים. לזה
דואגים מסי הצריכה. מס הכנסה טטיל מס על הכנסה. אפשר לוטר שהמס גבוה,
שהוא יכיר בתרוטות, אבל עדיין נשארת ההנחה היטודית שהמס הוא על כל
ההכנסה.

ז. טרזאייב:

האם כך טקובל בכל הארצות או לא?

מר טרה:

יש אדם אחד הטוען שמס ההכנסה כפי שהוא
נהוג היום הורס את ההטקעות והכלכלה והוא
מציע לעשות חשבון על ההוצאות ולהטיל מס פרודוקטיבי על ההוצאות.

אשר לפחת, בענין זה אנו טכינים הצעת-חוק
נפרדת. היא טובה לכנסת ואז יהיה טקום לבירור זה.

מר גנטר:

בארצות בהן טעונינים במיעוט הטדינה היה
קיים בזמנו חוק אשר לפיו הכנסות טרווחים
שהוטקעו ברכישת ציוד היו פטורות בחלקן ממס הכנסה. אני חושב שאצלנו
היה טבעי אילו נתנו הקלות כאלה.

ז. סוזאייב:

נדמה לי שאצלנו הובטח על-ידי שר
האוצר לתת פוחט טוטאץ בטנה הראשונה לצירוד

חדש שנרכש.

סר שרף:

כששר האוצר דיבר על זה לא חשבנו להתיר
רב-לואציה לגבי נכסים הקיימים. התוכנית
עכשיו היא שהרב-לואציה של הנכסים הקיימים תבוא בטקום פחת. נטשנו את
ענין הפחת הטוטאץ וחזרנו לדון על רב-לואציה. אף פעם שר האוצר לא דיבר
על שני הדברים ביחד.

היו"ר י. גורי:

אני טודה לחברי הטלחת. טובן טאליו שהוועדה
תחזור לעיין בכל הבעיות שעוררתם.

אני רוצה להיות כנה עם הטלחת ולומר שאני
כשלעצמי טטיל ספק אם אפשר יהיה לעשות צעדים סרחיקי לכת, נוסף על
ההקלות שהתיקונים טביאים, לא טטום שהבעיות שעוררתם אינן בעיות כבודות-
טסקל; עיני כולנו בשואות לתעשייה וגם הטטטלה עושה דברים. אבל השאלה
היא אם אפשר דווקא עכשיו להכניס כל-כך הרבה תיקונים ואיך להתאים זאת
עם הפרובלמטיקה התקציבית. אתם טבינים שיש דברים שאולי אפשר לעשות,
אבל דברים גדולים אי-אפשר לעשות, כלומר הקלות נלכרות לתעשייה.

ז. סוזאייב:

אינני טטכים עם אדוני. הפרובלמטיקה היא
לא רק של התקציב, היא יותר טטובכת לגבי

הייצור.

א. אלטמן:

הבעיה היא אם הגישה היא פיסקאלית או כלכלית.

היו"ר י. גורי:

אילו חשבתי שאפשר להכניס שינויים גדולים
בתקציב הדברים היו טתקשרים, אבל כל אחד
היושב כאן יודע ששינויים סרחיקי-לכת אינם יכולים לחול, אלא אם נהיה
במצב כזה טבלית ברירה הם יבואו. היות וזוהי טטלחת נכבדה טאד, טצאתי
לנכון לוטר את הדברים כטו טראיתי אותם.

סר גבטר:

ברצוני לוטר לוועדה הנכבדה, שאנחנו כנציגי
גוף טטקי איננו באים להטיל ספק בגובה
התקציב ואיננו באים לתבוע להקטינו. אנחנו באים על כך שהתעשייה טדי
שנה בשנה טגדילה את חלקה בתקציב, אבל אם יש פרובלמטיקה היא טתחילה
בזה: טצד אחד התעשייה צריכה להגדיל את תרומתה לתקציב, וטצד שני חוק
טט הכנסה נוטל טטנה אפשרות זאת. תאטינו לי שאנחנו טתקרבים בטצדי
ענק לטצב בו לא נוכל לתרום אפילו את חלקנו כפי שאנחנו נדרשים.

הרי כוונת התיקונים היתה הקלה, ואילו
אנחנו נתקלנו בכטה דברים שיש בהם הכבדה טטעטים, אטטתייט. אני חושב
שאנחנו היחידים - אם להוציא טהכלל את הרווקים - עליהם טכבידים
התיקונים הטוצעים.

היו"ר י. גורי:

לענין זה יושם לב בטיוחד.

סר גבטר:

אי-הכרה בהפרשות לצינויים - זהו דבר שאיננו
יכולים יותר לעטוד בו. בעוד 3-4 שנים
נהיה בטצב טאף. תעשייה לא תוכל לשלם פיצויים. אנחנו בטוחים שבכוח
הקלות אלה לאפשר לתעשייה להגביר את הייצור.

ז. סוזאייב:

לא נגעתי בשאלת הפיצויים לא טפני שאינני
טחשיב בעיה זו, אלא טפני שחה"כ אלטוגי
ועבכדה הנאטן הגישו הצעה טטוייטת לנציבות טט הכנסה והיא עוטדת כעת
לדיון. לכן טצאתי לנכון לא להתערב לפי טעה בוויכוח זה.